

# Laatste operatie Oentsjerkster arts

Van diepe brandwonden tot open verhemeltes: na dertien missies en meer dan tweeduizend operaties stopt Cees Spronk (72) uit Oentsjerk als plastisch chirurg in Bangladesh.

MELLE VELTMAN

**D**e Friese stichting Faridpur is een begrip in Bangladesh. Aanplakbiljetten, straatmroepers en artsen bazuinen de boodschap elk na-jaar rond: stichting Faridpur komt weer in de stad. Voor noodlijdende Bengalen is het vaak de enige kans op een operatie.

Ook komende februari, wanneer de moessontijd achter de rug is, doet een doktersteam de Bengaalse stad aan. Plastisch chirurg Cees Spronk en zijn vrouw Neeltje, die voor hun inspanningen in 2016 samen zijn geridderd in de Orde van Oranje-Nassau, blijven dit keer voor het eerst in zestien jaar thuis in Oentsjerk.

„We hebben het nooit gezocht, maar we zijn er zo ingerold”, zegt Neeltje Spronk over hun werk in Bangladesh. Het is 2000 als ze voor familiebezoek naar Faridpur gaan. De kinderen zijn net het huis uit en het stel heeft eindelijk tijd om verre reizen te maken. ‘Uit voorzorg’ steekt Cees Spronk nog een paar essentiële instrumenten in zijn zak. Op dag drie staat hij al te opereren in het ziekenhuis.

De aanleiding tot hun eerste bezoek aan Faridpur is Shamim Haque. In de jaren tachtig komt Haque als politiek vluchteling naar Nederland, waar hij jarenlang een relatie heeft met de zus van Cees Spronk. Als het politieke klimaat in Bangladesh kantelt, gaat Haque regelmatig terug naar zijn geboorteland. Daar begint hij een textiel fabriek en bouwt hij een goed bestaan op.

Met hulp van de Bengaalse zwager breidt het echtpaar Spronk hun liefdadigheidswerk uit. Een jaar na het eerste familiebezoek zijn ze weer in Bangladesh, deze keer met een



Cees Spronk in het weeshuis Holland Children House in Faridpur in Bangladesh.

groep artsen. Stichting Faridpur is dan een feit en de missie keert jaarlijks terug. Inmiddels is er tevens een tehuis voor weeskinderen: het Holland Children House. „Die naam wilde Shamim”, verklaart Neeltje Spronk.

In al die jaren heeft Cees Spronk een hoop schrijnende gevallen gezien. „Wat je tegenkomt, kun je je niet voorstellen. In Nederland behandelen we in een veel vroeger stadium. In Bangladesh laten ze de brandwonden dichtgroeien. Als je dan een wond in je hals hebt, groeit je kin vast aan je borst.”

Gelukkig zijn zulke patiënten vaak met een simpele behandeling geholpen, legt de arts uit. Door bijvoorbeeld het aaneengegroeide littekenweefsel open te snijden en er dan huid op te transplanteren, kunnen ze weer vrijelijk bewegen. „Maar er zijn altijd mensen die je weg moet sturen. Het is pas echt pijnlijk als je ergens niets aan kunt doen.”

Het werk van de stichting is hard

## Spronk kwam in al die jaren een hoop schrijnende gevallen tegen

nodig, zegt Haque. „In heel Bangladesh waren eerst maar vijf plastisch chirurgen. Dat is veel te weinig. Daarnaast is de kwaliteit niet goed genoeg. Mensen die het kunnen betalen, gaan naar India of Thailand.”

Opereren in Bangladesh is dan ook niet voor iedereen weggelegd, weet Cees Spronk.

„Ze werken daar anders dan hier. Voor sommigen is het een shock. De stroom valt vaak uit en in het begin lagen de naalden en mesjes op de grond. Dat mag natuurlijk niet vanwege de steriliteit. Gelukkig is het nu schoner.”

Spronk herinnert zich de reactie van een assistent die net op de ope-

ratietafel kwam. „Hij zei: ‘Ik moet hier werken met spullen die ik alleen ken uit een museum!’” Zelf is de plastisch chirurg aan de schamele omstandigheden gewend. Gespecialiseerd als tropenarts werkte hij in de jaren zeventig als lepra-arts in Nigeria, waar Stichting Faridpur ook actief is.

Ondanks hun jarenlange inzet geeft het echtpaar Spronk delen van het werk in Bangladesh nu met een gerust hart uit handen. De jaarlijkse missies in Faridpur draagt de stichting over aan ontwikkelingsorganisatie Interplast Holland. „We zijn al jaren bezig om andere mensen te enthousiasmeren en in te werken”, zegt Neeltje Spronk. „In Faridpur blijft alles zoals het was”

Helemaal stoppen zit er voorlopig niet in. Begin volgende maand gaat het stel alweer aan de slag in Nigeria. Daarnaast blijft de stichting in Oentsjerk gewoon bestaan om het werk in beide landen te ondersteunen.

## Vluchtelingen en watersnood

Door onder meer de vernietigende uitwerking van orkaan Irma op Sint-Maarten lijkt het nieuws uit Bangladesh naar de achtergrond te verdwijnen. Onterecht, vindt Shamim Haque, want de situatie in zijn geboorteland is nijpend.

„Ieder jaar houdt men wel rekening met overstromingen”, legt hij uit. „Die zijn niet altijd erg, want ze zorgen ervoor dat het land vruchtbaar is.” Dit jaar zijn de overstromingen volgens hem wel erg hevige. „Deze keer stroomt het water niet weg. Hierdoor zijn de oogsten mislukt. Het is echt verschrikkelijk.”

Naast de watersnood voltrekt zich in de buurt nog een andere ramp. Honderdduizenden Rohingya, een islamitische minderheid in het overwegend boeddhistische buurland Myanmar, steken de grens over naar Bangladesh. In Myanmar zijn ze hun leven niet zeker nu het leger hele dorpen platbrandt. Eenmaal in Bangladesh schuilen de Rohingya in overvolle kampen. „Het is een menselijke catastrofe”, zegt Haque, die de inzet van de Bengaalse overheid prijst. „Als er tienduizend vluchtelingen naar Europa komen, schreeuwt iedereen zo een half miljoen Rohingya naar Bangladesh.”



Het chirurgenteam van Cees Spronk aan de operatietafel, waar hij meestal onder schamele omstandigheden zijn werk moest doen.



De kern van Stichting Faridpur: (vlnr) Shamim Haque (ondernemer), Cees Spronk en zijn vrouw Neeltje, Jos Nijkraak (voorzitter) en Stefan Haque.

FOTO NIELS WESTRA